

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom na vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se na vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Shod v „Mestnem domu“.

Na povabilo „Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko“ zbralo se je včeraj v dvorani „Mestnega doma“ okrog 500 oseb, zastopniki vseh strank in vseh slojev. Tudi dame so prišle. Saj čutijo vsi krogi ljubljanskega prebivalstva posledice katastrofe iz l. 1895., saj mori vse ista skrb, saj preti vsem ista nevarnost.

Zanimanje za shod je bilo toliko večje, ker je brezobrazni način, na kateri je skušal „Slovenec“ z lažnjivimi poročili in drznim falsificiranjem dejstev kovati iz potresne akcije kapital za svojo stranko in za svoje ljudi, obudil občno indignacijo v vseh krogih ljubljanskega prebivalstva in se je vse škandaliziralo zlasti nad ciničnimi zavijanjem in perfidnimi podtikanjem v sobotni „Slovenčev“ številki.

Zborovanje je otvoril društveni predsednik gosp. Fr. Terdina, ki je pozdravil udeležnike, poslanca g. dr. Tavčarja in predsednika trgovske zbornice gosp. Kušarja in opravičil odsotnost županovo, na kar je bil na predlog g. dr. Gregoriča voljen predsednikom zborovanja g. Terdina, podpredsednikom g. Maurer, za zapisnikarja pa gg. Trček in Elbert. Ko je bila volitev izvršena, je prišel dr. Šušteršič, ki je bil na shod povabljen tako kakor tudi baron Schwegel.

Predsednik je na to predstavil vladnega zastopnika ter opozarjajoč na važnost razpravnega predmeta, na povračilo državnih ponapredščin, dal besedo g. dr. Gregoriču kot poročevalcu.

Poročilo dr. Gregoriča.

Obširno in temeljito poročilo g. dr. Gregoriča se glasi takole:

Velecenjeni zborovalci!

Častna naloga se mi je poverila, prevzeti referat o današnji točki dnevnega reda. Prej pa ko preidem v meritorično razpravo, moram z zadovoljnostjo konstatirati, da smo v tem vprašanju vsi jedini. V jedinstvi sklical se je današnji shod, s čutom jedinstvi prišli ste k shodu. Razpravljajmo tedaj tudi to pereče vprašanje državnega potresnega posojila, katero opravičeno razburja vse slojeve našega prebivalstva, brez razlike narodnosti in strank. Le če smo jedini kot sklenjena trdna masa, ne samo glede cilja, jedini tudi glede uporabe sredstev zamoremo kaj doseči. Gospodarska vprašanja se morajo na tem temelju razpravljati, drugače so a priori izgubljena. V dokaz, kako opravičeno je naše postopanje in kako utemeljena je naša prošnja, seči moram po vzrokih in začetku našega žalostnega in gospodarskega položaja, na potresno dobo leta 1895., ter navajati v kronološki vrsti jedino dejstva brez vsacega pretiravanja. Na ta način mora vsak, če je imel tudi poprej predsodke, a mu sedaj le ne pomanjkuje dobre volje, sprevideti, da vsled slabega gospodarskega položaja prizadetega prebivalstva, z malimi izjemami, ki pa skoraj ne pridejo v poštev, ni mogoče spolniti svoje dolžnosti nasproti državi. Če je bilo jako težavno razdeljevanje potresne podpore in se je marsikaj grešilo, koliko natančneje in milejše bi se moralo postopati pri dovolitvi olajšav. Gospod deželni predsednik ne pozna tako razmer, kakor jih poznamo mi, in če bi si preiskrbel pravočasno iz prebivalstva svoje informacije, bi njegove razsodbe gotovo drugače izpadle.

Ko je v nesrečni noči od 14. do 15. aprila 1895. grozna katastrofa uničila v ma-

lih sekundah milijone narodnega premoženja, ni bilo mogoče pregledati nesrečo v polnem obsegu. Vsakdo misli je le na osebno varnost.

Komaj se je polegel prvi vihar, in so se duhovi malo pomirili, pričeli smo šele preiskavati škode in mialiti na popravilo razdejanih hiš. Kako težko je bilo to delo, ve marsikateri hišni posestnik povedati; stavbne komisije so se vratile jedna za drugo, in pretekli so meseci in meseci, predno so prišli do končnega rezultata. Pokazalo se je pri mnogih hišah, katere so skušali začetka popravljati, da se bodo morale podreti. Koliko časa se je z določitvijo stavbne orte izgubilo s pogoji, intabulacije državnega potresnega posojila itd. V tem času ni imela hiša nobenega dohodka, posestnik moral je pa vendar živeti in plačevati obresti prejšnjih svojih dolgov. Stavbne cene povišale so se izdatno in preteklo je 2—3 let, preden je dobil od svoje hiše dohodek. Predaleč bi segel, ako bi hotel na široko ta dejstva razpravljati in navajati. Prizadeti tu navzoči hišni posestniki pretrpeli so vse te muke in težave, ter so najboljše priče moje trditve, da prizadetim hišnim posestnikom ni ravno z rožicami postlano, ter da bi zaslužili veliko več ozira pri reševanju prošnji.

Ko je Njega Veličanstvo prenehal cesar nekaj dni po potresu obiskal Ljubljano in gledal razvaline našega nesrečnega mesta, spregovoril je sledeče besede: „Tu se mora pomagati“. Pomagalo se je, a nasledke tako grozne katastrofe ni mogoče v ti kratki dobi preboleti.

Pri porabi moralo bi se na to dejstvo ozirati, ter usmiljeno postopati z nesrečnim prebivalstvom.

Postava z dne 8. julija 1895. dovoljuje pomoči potrebnemu prebivalstvu v Ljubljani, brezobrestno posojilo v znesku 1.700.000 gld., ali proti varni vknjižbi ali proti jamstvu občine. Vračitev posojila ima se pričeti 1. januarja 1901. v 15 letnih obrokih.

Trgovcem in obrtnikom dovolilo se je tudi brezobrestno posojilo ki se mora vrniti 1. januarja 1898.

Ko se je ta postava sprejela, računalo se je z razmerami komaj 2 meseca po potresu. Za takrat cenjeno škodo bi morebiti svota in roki zadostovali. Nikakor pa podpora ni zadostovala za poznejše razmere. Veliko število hiš se je moralo podreti, na katere se niti mislilo ni. Vsled podiranja stavbe podrla se je tudi sosedna, na viden še dobra ohranjena hiša, in taci slučajev ni malo. To dejstvo se je popolnoma prezrlo.

Dotični referent moral bi s temi razmerami pri rešitvi vložnih potresnih prošnj računati. Prizadeti hišni postnik dobil je sicer državno podporo, a ta je komaj zadostovala podreti stavbo in položiti temelj. Kaj mu je tedaj preostajalo, kakor napraviti dolg pri denarnih zavodih ter potolažiti obrtnike na poznejše boljše čase. Država ima varno vknjižbo, ni se jej treba bati za svoj denar. Dejstvo, da nobeden hišni posestnik si ni zidal svoje hiše iz državnih sredstev, ter se je moral izdatno zadolžiti, če ni hotel vsega izgubiti, se je na merodajnem mestu popolnoma prezrlo in nikakor upoštevalo. Postopa se tako, kakor da bi vsakdo svojo hišo s državno podporo sezidal ter Bog ve kak dobiček napravil.

Popolnoma sem pa preverjen, da bi vsak hišni posestnik iz sroa se rad odpoval vsaki podpori, svoji lepi hiši, če bi se ga postavilo v njegov prejšnji stan. Ne glede samo na to, da ima država za svoje

posojilo varnost na posestvu intabulirano, dobiva tudi od novih stavb več dohodkov, varok več postopati z onim milejšje, ki prinaša državi več dohodkov. — V tej kratki dobi od 14. aprila 1895 do 1. januarja 1901 je bilo absolutno nemogoče se gospodarsko toliko okrepčati, da bi se zadostovalo zahtevam države glede posojila. Ako bi bilo mogoče vediti z naprej, kake posledice bo imela še potresna katastrofa, koliko bo direktno in indirektno še škodoval zopetni potres 15. julija 1897, dobila bi Ljubljana gotovo dvojno potresno podporo in rok bi se podaljšal na 1. januarja 1910.

Ako se pomisli to resnično dejstvo, moramo priti do zaključka, da je o kr. dežel. na vlada to dejstvo popolnoma prezrla, ali pa ni hotela z njim računati, ker drugače bi morala o kr. deželna vlada kot edini odločujoči faktor v tem vprašanju milejšje postopati z nesrečnim prebivalstvom Ljubljane.

Toda ne samo to dejstvo se je popolnoma prezrlo; gledalo se ni tudi na zvišanje mestne doklade od 6% na 20%, na novi dohodninski davek, na novi davek na sladkor, od katerega dežela Kranjska plačuje 1/4 milijona gld. na leto.

Bolj ko se je bližal termin vračevanja državnega posojila, večja postala je skrb, kako dobiti denar. Ako se pomisli, koliko bi moral hišni posestnik, ki je dobil od države posojilo, 1. januarja 1901 plačevati, mi je, naravnost rečeno, neumevno, kako je bilo mogoče s tako trdo brezobzirnostjo ubozega dolžnika prijeti za vrat, Plačati bi moral 1). Vse davke in doklade, 2). Obrok brezobrestnega državnega posojila. 3). Obrok 3% deželnega posojila, 4). 3% od deželnega posojila, 5). obresti zasebnih dolgov pri denarnih zavodih, 6). V največ slučajih stavbene obroke denarnim zavodom, ki so pa precej visoki, kajti denarni zavodi niso hoteli drugače izposoditi denarja, 7). Zaostale tirjatve obrtnikom in stavbenikom.

Koliko mu bi preostajalo od dohodka hiše, si lahko vsakdo izračuna, in želel bi le, da bi se dotični referent o došlih prošnjah hišnih posestnikov in trgovcev enkrat nahajal v položaju takega nesrečnega posestnika. Kako drugače bi pač izpadle rešitve!

Velecenjeni zborovalci! Slika tega položaja ni pretirana, in reči smem, ker sem se s to zadevo obširno bavil, da se nahaja 90% posestnikov v takem položaju. Dejstvo je, da se je obrestovala hiša v Ljubljani pred potresom poprek z 33% po potresu z 25%. Ako se pa vzame le one hišne posestnike, ki so dobili državno podporo, bi morali ti na svoje dohodke doplačevati, če bi morali spolnjevati vse svoje dolžnosti nasproti državi. Istinitost te trditve se lahko vsaki dan dokaže po zemljiški knjigi.

Vse prizadevanje pred 1. januarjem 1901 dobiti kako zagotovilo olajšave je bilo zaman. Odgovorilo se je, naj počakamo do 1. januarja 1901, takrat se bo videl položaj, in po tem se bo ravnalo. Kakor hišni posestniki, dobili so tudi trgovci in obrtniki brezobrestno državno posojilo, katero bi se moralo vrniti 1. januarja 1898. Valed vložnih prošnji podaljšal se je rok do 1. januarja 1899 in še do 1. januarja 1900. Daljše olajšave se niso dovolile.

Ni mi treba alikati položaj trgovskega in obrtnega stanu v potresni dobi, Ljubljana bila je razvalina. Le posamezni

stavbeniki obrtniki so imeli zaslužek, vse drugo je stalo. Le soliditeti tega stanu je bilo pripisati, da so se pojavile razmeroma malo število insolveno na tukajšnjem trgu. Vse kar je le moglo, bežalo je iz Ljubljane, le veliko število delavcev je ostalo. Vsak promet je zaostal, kedor ni bil primoran priti v Ljubljano, se je je raje ogibal. Kaj čuda, da je vsaka trgovina stala, in da se je katastrofa občutila še dolgo časa pozneje. Dne 28. marca 1900 izšla je postava glede dovolitve olajševanj pri vrnitvi državnega posojila o priliki elementarnih nezdod. Ta postava se glasi: „Vlada se pooblašča, da glede posojil danih iz državnih sredstev v posameznih kraljevinah in deželah v polajšavo stiske o priliki elementarnih prigradkov in sličnih nezdod v ozira vrednih primerih, prizna razmeram posojilojemnikov primerne olajšave glede rokov, ustanovljenih za vračilo dotičnih posojil, potem glede števila in višine vračilnih obrokov, eventualno da po gospodarski stiski dotičnih posojilojemnikov izjemoma dovoli tudi delovite ali celotne odpise teh posojil“.

Iz besedila postave je razvidno, da obsega jako široko polje za vsacega dotičnega referenta. Vsak je moral tedaj svojo prošnjo potom politične oblasti I. instance vložiti pri o. kr. deželni vladi. Kedo drugi ima pri presojevanju teh prošnji prvo in reči smem tudi zadnjo odločilno besedo, ko o. kr. deželna vlada? Dotični deželni predsednik je v vseh slučajih tudi zaupnik ministrstva in njegov izrek je merodajen.

V tem smislu so se vložile prošnje. Kako so se pa rešile, je vse osupnilo. Brez ozira na poprej omenjena dejstva, se je večina prošnji odklonila, le nekateri dobili so podaljšanje rokov od 15 na 20 oziroma 30 let. Kolikor mi je znano, odpisal se prvi rok v 2 slučajih z 8000 oziroma 80 kron. Ista usoda zadela je večino prošnji trgovcev in obrtnikov.

Za Ljubljano pomeni tako postopanje katastrofo. Dotični dolžniki z malimi izjemami ne morejo plačati. Sklenilo se je poslati deputacijo na Dunaj k ministru notranjih zadev in ministru financ, ter jima predložiti ta memorandum s prošnjo naj se vendar ozir jemlje na žalostni gospodarski položaj v Ljubljani in se rok vplačevanja podaljša vsaj na 1. jan. 1906 in raztegne od 15 na 30 let. Prej ko je pa šla deputacija na Dunaj, razložila je ekscelenci baronu Hein-u deželnemu predsedniku v Ljubljani v posebni avdijenci položaj, ter ga prosila pomoči, kot najbolj merodajno osebo v tem vprašanju. Deputacija dobila je pa takoj prepričanje, da ni gospod deželni predsednik pristopen drugim olajšavam, ko raztegniti roke na večjo vrsto let. Ekscelencia baron Hein je mnenja, da se Ljubljancanom zadosti dobro godi, ter da ne potrebujejo taci olajšav. Kakor ni bilo drugače pričakovati po izreku gospoda deželnega predsednika, je bila prošnja odklonjena, ker ni mogoče v smislu postave z dne 28. marca 1900 dovoliti generelne olajšave.

Ako se pa pomisli, koliko naredeb se je izdalo s pomočjo § 14, bi bilo mogoče tudi to olajšavo tam potom dovoliti. Če se pa še povdarja postava z dne 28. marca 1900, bi se popolnoma lahko vsaj dole prošnje v tem smislu rešile.

Toda tu ne pomagajo rekriminacije. Stojimo pred suhimi dejstvi, da ne pričakujemo od strani, od katere se nismo

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor snaha poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za ostanke plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se ostanke jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vagove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Shod v „Mestnem domu“.

Na povabilo „Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko“ zbralo se je včeraj v dvorani „Mestnega doma“ okrog 500 oseb, zastopniki vseh strank in vseh slojev. Tudi dame so prišle. Saj čutijo vsi krogi ljubljanskega prebivalstva posledice katastrofe iz l. 1895., saj mori vse ista skrb, saj preti vsem ista nevarnost.

Zanimanje za shod je bilo toliko večje, ker je brezobrazni način, na kateri je skušal „Slovenec“ z lažnjivimi poročili in drznim falsificiranjem dejstev kovati iz potresne akcije kapital za svojo stranko in za svoje ljudi, obudil občno indignacijo v vseh krogih ljubljanskega prebivalstva in se je vse škandaliziralo zlasti nad ciničnimi zavijanjimi in perfidnimi podtikanjimi v sobotni „Slovenčev“ številki.

Zborovanje je otvoril društveni predsednik gosp. Fr. Terdina, ki je pozdravil udeležnike, poslanca g. dr. Tavčarja in predsednika trgovske zbornice gosp. Kušarja in opravičil odsotnost županovo, na kar je bil na predlog g. dr. Gregoriča voljen predsednikom zborovanja g. Terdina, podpredsednikom g. Maurer, za zapisnikarja pa gg. Trček in Elbert. Ko je bila volitev izvršena, je prišel dr. Šušteršič, ki je bil na shod povabljen tako kakor tudi baron Schweigel.

Predsednik je na to predstavil vladnega zastopnika ter opozarjajoč na važnost razpravnega predmeta, na povračilo državnih ponapredščin, dal besedo g. dr. Gregoriču kot poročevalcu.

Poročilo dr. Gregoriča.

Obširno in temeljito poročilo g. dr. Gregoriča se glasi takole:

Velecenjeni zborovalci!

Častna naloga se mi je poverila, prevzeti referat o današnji točki dnevnega reda. Prej pa ko preidem v meritorično razpravo, moram z zadovoljnostjo konstatirati, da smo v tem vprašanju vsi jedini. V jedinstvi sklicali se je današnji shod, s čutom jedinstvi prišli ste k shodu. Razpravljajmo tedaj tudi to perečo vprašanje državnega potresnega posojila, katero opravičeno razburja vse slojeve našega prebivalstva, brez razlike narodnosti in strank. Le če smo jedini kot sklenjena trdna masa, ne samo gleda cilja, jedini tudi glede uporabe sredstev zamoremo kaj doseči. Gospodarska vprašanja se morajo na tem temelju razpravljati, drugače so a priori izgubljena. V dokaz, kako opravičeno je naše postopanje in kako utemeljena je naša prošnja, seči moram po vzrokih in začetku našega žalostnega in gospodarskega položaja, na potresno dobo leta 1895., ter navajati v kronološki vrsti jedinele dejstva brez vsacega pretiravanja. Na ta način mora vsak, če je imel tudi poprej predsodke, a mu sedaj le ne pomanjkuje dobre volje, sprevидeti, da v sled slabega gospodarskega položaja prizadetega prebivalstva, z malimi izjemami, ki pa skoraj ne pridejo v poštev, ni mogoče spolniti svoje dolžnosti nasproti državi. Če je bilo jako težavno razdeljevanje potresne podpore in se je marsikaj grešilo, koliko natančneje in milejše bi se moralo postopati pri dovolitvi olajšav. Gospod deželni predsednik ne pozna tako razmer, kakor jih poznamo mi, in če bi si preskrbel pravočasno iz prebivalstva svoje informacije, bi njegove razsodbe gotovo drugače izpadle.

Ko je v nesrečni noči od 14. do 15. aprila 1895. grozna katastrofa uničila v ma-

lih sekundah milijone narodnega premoženja, ni bilo mogoče pregledati nearečo v polnem obsegu. Vsakdo misli je le na osebno varnost.

Komaj se je poleg prvi vihar, in so se duhovi malo pomirili, pričeli smo šele preiskavati škode in misliti na popravilo razdejanih hiš. Kako težko je bilo to delo, ve marsikateri hišni posestnik povedati; stavbne komisije so se vrstile jedna za drugo, in pretekli so meseci in meseci, predno so prišli do končnega rezultata. Pokazalo se je pri mnogih hišah, katere so skušali začetka popravljati, da se bodo morale podreti. Koliko časa se je z določitvijo stavbne orte izgubilo s pogoji, intabulacije državnega potresnega posojila itd. V tem času ni imela hiša nobenega dohodka, posestnik moral je pa vendar živeti in plačevati obresti prejšnjih svojih dolgov. Stavbne cene povišale so se izdatno in preteklo je 2—3 let, preden je dobil od svoje hiše dohodek. Predalec bi segel, ako bi hotel na široko ta dejstva razpravljati in navajati. Prizadeti tu navzoči hišni posestniki pretrpeli so vse te muke in težave, ter so najbolje pričeli moje trditve, da prizadetim hišnim posestnikom ni ravno z rožicami postlano, ter da bi zaslužili veliko več ozira pri reševanju prošnji.

Ko je Njega Veličanstvo presvetil cesar nekaj dni po potresu obiskal Ljubljano in gledal razvaline našega nesrečnega mesta, spregovoril je sledeče besede: „Tu se mora pomagati“. Pomagalo se je, a nasledke tako grozne katastrofe ni mogoče v ti kratki dobi preboleti.

Pri porabi moralo bi se na to dejstvo ozirati, ter usmiljeno postopati z nesrečnim prebivalstvom.

Postava z dne 8. julija 1895. dovoljuje pomoči potrebnemu prebivalstvu v Ljubljani, brezobrestno posojilo v znesku 1.700.000 gld., ali proti varni vknjižbi ali proti jamstvu občine. Vračitev posojila ima se pričeti 1. januarja 1901. v 15 letnih obrokih.

Trgovcem in obrtnikom dovolilo se je tudi brezobrestno posojilo ki se mora vrniti 1. januarja 1898.

Ko se je ta postava sprejela, računalo se je z razmerami komaj 2 meseca po potresu. Za takrat cenjeno škodo bi morebiti svota in roki zadostovali. Nikakor pa podpora ni zadostovala za poznejše razmere. Veliko število hiš se je moralo podreti, na katere se niti mislilo ni. V sled podiranja stavbe podrla se je tudi sosedna, na videz še dobra ohranjena hiša, in tacihi slučajev ni malo. To dejstvo se je popolnoma prezrlo.

Dotični referent moral bi s temi razmerami pri rešitvi vloženih potresnih prošnj računati. Prizadeti hišni postnik dobil je sicer državno podporo, a ta je komaj zadostovala podreti stavbo in položiti temelj. Kaj mu je tedaj preostajalo, kakor napraviti dolg pri denarnih zavodih ter potolažiti obrtnike na poznejše boljše čase. Država ima varno vknjižbo, ni se jej treba bati za svoj denar. Dejstvo, da nobeden hišni posestnik si ni zidal svoje hiše iz državnih sredstev, ter se je moral izdatno zadolžiti, če ni hotel vsega izgubiti, se je na merodajnem mestu popolnoma prezrlo in nikakor upoštevalo. Postopa se tako, kakor da bi vsakdo svojo hišo s državno podporo sezidal ter Bog ve kak dobiček napravil.

Popolnoma sem pa preverjen, da bi vsak hišni posestnik iz srca se rad odpoval vsaki podpori, svoji lepi hiši, če bi se ga postavilo v njegov prejšnji stan. Ne glede samo na to, da ima država za svoje

posojilo varnost na posestvu intabulirano, dobiva tudi od novih stavb več dohodkov, vzrok več postopati z onim milejšje, ki prinaša državi več dohodkov. — V tej kratki dobi od 14. aprila 1895 do 1. januarja 1901 je bilo absolutno nemogoče se gospodarsko toliko okrepčati, da bi se zadostovalo zahtevam države glede posojila. Ako bi bilo mogoče vediti za naprej, kake posledice bo imela še potrebna katastrofa, koliko bo direktno in indirektno še škodoval zopetni potres 15. julija 1897, dobila bi Ljubljana gotovo dvojno potresno podporo in rok bi se podaljšal na 1. januarja 1910.

Ako se pomisli to resnično dejstvo, moramo priti do zaključka, da je c. kr. dežel. na vlada to dejstvo popolnoma prezrla, ali pa ni hotela z njim računati, ker drugače bi morala c. kr. deželna vlada kot edini odločujoči faktor v tem vprašanju milejšje postopati z nesrečnim prebivalstvom Ljubljane.

Toda ne samo to dejstvo se je popolnoma prezrlo; gledalo se ni tudi na zvišanje mestne doklade od 6% na 20%, na novi dohodninski davek, na novi davek na sladkor, od katerega dežela Kranjska plačuje 1/4 milijona gld. na leto.

Bolj ko se je bližal termin vračevanja državnega posojila, večja postala je skrb, kako dobiti denar. Ako se pomisli, koliko bi moral hišni posestnik, ki je dobil od države posojilo, 1. januarja 1901 plačevati, mi je, naravnost rečeno, neumevno, kako je bilo mogoče s tako trdo brezobzirnostjo ubožnega dolžnika prijeti za vrat, Plačati bi moral 1). Vse davke in doklade, 2). Obrok brezobrestnega državnega posojila. 3). Obrok 3% deželnega posojila, 4). 3% od deželnega posojila, 5). obresti za sebnih dolgov pri denarnih zavodih, 6). V največ slučajih stavbene obroke denarnim zavodom, ki so pa precej visoki, kajti denarni zavodi niso hoteli drugače izposoditi denarja, 7). Zaostale tirjatve obrtnikom in stavbenikom.

Koliko mu bi preostajalo od dohodka hiše, si lahko vsakdo izračuna, in želel bi le, da bi se dotični referent o došlih prošnjah hišnih posestnikov in trgovcev enkrat nahajal v položaju takega nesrečnega posestnika. Kako drugače bi pač izpadle rešitve!

Velecenjeni zborovalci! Slika tega položaja ni pretirana, in reči smem, ker sem se s to zadevo obširno bavil, da se nahaja 90% posestnikov v takem položaju. Dejstvo je, da se je obrestovala hiša v Ljubljani pred potresom poprek z 33%, po potresu z 25%. Ako se pa vzame le one hišne posestnike, ki so dobili državno podporo, bi morali ti na svoje dohodke doplačevati, če bi morali spolnjevati vse svoje dolžnosti nasproti državi. Istinitost te trditve se lahko vsaki dan dokaže po zemljiški knjigi.

Vse prizadevanje pred 1. januarjem 1901 dobiti kako zagotovilo olajšave je bilo zaman. Odgovorilo se je, naj počakamo do 1. januarja 1901, takrat se bo videl položaj, in po tem se bo ravnalo. Kakor hišni posestniki, dobili so tudi trgovci in obrtniki brezobrestno državno posojilo, katero bi se moralo vrniti 1. januarja 1898. V sled vloženih prošnji podaljšal se je rok do 1. januarja 1899 in še do 1. januarja 1900. Daljše olajšave se niso dovolile.

Ni mi treba slikati položaj trgovskega in obrtnega stanu v potresni dobi, Ljubljana bila je razvalina. Le posamezni

stavbeniki obrtniki so imeli zaslužek, vse drugo je stalo. Le soliditeti tega stanu je bilo pripisati, da so se pojavile razmeroma malo število insolventno na tukajšnjem trgu. Vse kar je le moglo, bežalo je iz Ljubljane, le veliko število delavcev je ostalo. Vsak promet je zaostal, kedor ni bil primoran priti v Ljubljano, se je je raje ogibal. Kaj čuda, da je vsaka trgovina stala, in da se je katastrofa občutila še dolgo časa pozneje. Dne 28. marca 1900 izšla je postava glede dovolitve olajševanj pri vrnitvi državnega posojila o priliki elementarnih nezdod. Ta postava se glasi: „Vlada se pooblašča, da glede posojil danih iz državnih sredstev v posameznih kraljevinah in deželah v polajšavo stiske o priliki elementarnih prigodkov in sličnih nezdod v ozira vrednih primerih, prizna razmeram posojilojemnikov primerne olajšave glede rokov, ustanovljenih za vračilo dotičnih posojil, potem glede števila in višine vračilnih obrokov, eventualno da po gospodarski stiski dotičnih posojilojemnikov izjemoma dovoli tudi delovite ali celotne odpise teh posojil“.

Iz besedila postave je razvidno, da obsega jako široko polje za vsacega dotičnega referenta. Vsak je moral tedaj svojo prošnjo potom politične oblasti I. instance vložiti pri c. kr. deželni vladi. Kedo drugi ima pri presojevanju teh prošnji prvo in reči smem tudi zadnjo odločilno besedo, ko c. kr. deželna vlada? Dotični deželni predsednik je v vseh slučajih tudi zaupnik ministrstva in njegov izrek je merodajen.

V tem smislu so se vložile prošnje. Kako so se pa rešile, je vse osupnilo. Brez ozira na poprej omenjena dejstva, se je večina prošnji odklonila, le nekateri dobili so podaljšanje rokov od 15 na 20 oziroma 30 let. Kolikor mi je znano, odpisal se prvi rok v 2 slučajih z 8000 oziroma 80 kron. Ista usoda zadela je večino prošnji trgovcev in obrtnikov.

Za Ljubljano pomeni tako postopanje katastrofo. Dotični dolžniki z malimi izjemami ne morejo plačati. Sklenilo se je poslati deputacijo na Dunaj k ministru notranjih zadev in ministru financ, ter jima predložiti ta memorandum s prošnjo naj se vendar ozir jemlje na žalostni gospodarski položaj v Ljubljani in se rok vplačevanja podaljša vsaj na 1. jan. 1906 in raztegne od 15 na 30 let. Prej ko je pa šla deputacija na Dunaj, razložila je ekscelenci baronu Hein-u deželnemu predsedniku v Ljubljani v posebni avdienci položaj, ter ga prosila pomoči, kot najbolj merodajno osebo v tem vprašanju. Deputacija dobila je pa takoj prepričanje, da ni gospod deželni predsednik pristopen drugim olajšavam, ko raztegniti roke na večjo vrsto let. Ekscelencia baron Hein je mnenja, da se Ljubljaničanom zadosti dobro godi, ter da ne potrebujejo tacihi olajšav. Kakor ni bilo drugače pričakovati po izreku gospoda deželnega predsednika, je bila prošnja odklonjena, ker ni mogoče v smislu postave z dne 28. marca 1900 dovoliti generelne olajšave.

Ako se pa pomisli, koliko naredeb se je izdalo s pomočjo § 14, bi bilo mogoče tudi to olajšavo tem potom dovoliti. Če se pa še povdarja postava z dne 28. marca 1900, bi se popolnoma lahko vsaj dole prošnje v tem smislu rešile.

Toda tu ne pomagajo rekriminacije. Stojimo pred suhliti dejstvi, da ne pričakujemo od strani, od katere se nismo

tacega postopanja najmanj nadejali, pomoči. Preostaja nam še državni zbor in pa avdienta pri Nj. Veličanstvu našem cesarju.

Priti moralo je pa še huje. Dne 16 t. m. zvečer pojavil se je zopetni potresni sunek, in sicer bil je glede močnosti 4. vrste, odkar se jih je pojavilo od dne 14. aprila 1895. Vsa beda in groza prestanih nesreč njih dnij stopila je pred naše duševno oko, in nehoté je smatral vsak ta pojav elementarne sile kot opomin na bodočo nesrečo. V obče se vzbudi sočutje pri pojavih nesreče in skuša se tolažiti nesrečnega, ter olajševati njegov položaj. Toda varali smo se. Pred mrtvo trdo črko postave in pred tolažbi postavne izginjati mora vsako sočutje. Brezobzirno objavila je uradna „Laibacher Zeitung“ dva dni pozneje dne 18 t. m. poziv, da morajo dotični dolžniki plačati dne 1. januarja 1901 zapadle broke brezobrestnega državnega posojila, in to tem preje, ker bi se moral tisti v nasprotnem slučaju s silo iztirjati.

Kakor strela iz jasnega neba zadela je ta poziv prebivalstvo Ljubljane. Kakor en glas donelo je: „Torej tako se postopa z nesrečnim davkoplačevalcem, ki ni zakrivil svoje nesreče“, in skrajna razburjenost polastila se je prebivalstva. Najtrdosrčnejši upnik ne postopa tako s svojim dolžnikom, najmanj bi pa smela to storiti država z davkoplačevalcem, ki je v normalnih razmerah vedno spolnjeval svojo dolžnost in prispeval pošteno za vzdrževanje države. Trdosrčnost pa še ni našla svoje meje. Iztirjaval in zaračunal se ni samo dotični rok, prišteli in vzeli so tudi 5% zamudne obresti. Začuden moramo vprašati, ali je res naša država že v tacihi stiskah, da jemlje od ponesrečenih državljanov 5% obresti za svoje brezobrestno posojilo? Namesto da bi se dale, če je le mogoče, olajšave, da se malo oddahnemo, stisne se nam še vrta skupaj! Tako postopanje gotovo ni v smislu osrednje vlade na Dunaju, in naloga naših poslancev je, pri razpravi o predlogu državnega poslanca dra. Šusteršiča glede potresnega posojila postaviti tako postopanje v pravo luč. Trgovcem in obrtnikom dostavili so se njih rekurzi meseca novembra lanskega leta, zamudne obresti računane se pa od 1. januarja 1900 dalje. In vendar so trgovci in obrtniki sami nabrali pri zunanjih firmah okoli 100.000 gl'd. za ponesrečene prebivalce, ter jih izročili c. kr. deželni vladi. Toda vse to se je prezrlo. Mej tem, ko se drugim kronovinam odpisujejo milijoni, ne najde uboga Kranjska nobenega ozira. Brez opomina, brez dovoljenja kacega olajševalnega roka se preti takoj z eksekucijo. Če bi drugod tako postopanje navedli, preverjen sem, da nam ne verujejo.

Predolgo časa rabim že, velečlenjeni zborovalci, Vašo pozornost. Lahko bi se še dolgo govorilo o tem, a moram skleniti, ker se bodo gotovo še drugi govorniki oglasili k besedi. Prosil bi Vas pa, da ne damo pri debati in tudi pozneje nobenega povoda komu napeljavati zadevo popolnoma na drugo polje. S tem bi si le škodovali, ako bi prekoračili se meje.

Dovolite mi, da končno stavim resolucije v praktično dosego našega namena:

I. Zopetna prošnja na c. kr. deželno vlado v Ljubljani se ne vložijo, ker ni upanja, da bi imela pri nje odklanjajočih nazorih kaj uspeha.

II. Kranjski državni poslanci se na prosijo, naj delujejo v svojih krogih na to, da zadobi nujni predlog državnega poslanca g. dra. Šusteršiča pri členih ostalih klubov zadostno podporo.

III. Ako je pa v obstoječih razmerah nemogoče doseči nujni predlog g. dra. Šusteršiča, bi bila naloga naših državnih poslancev, izposlovati one olajšave, katere zamorejo sploh doseči, da se te pravočasno razdeli.

IV. V slučaju pa, da bi c. kr. deželna vlada, oziroma c. kr. finančna oblast v Ljubljani izvajala silno iztirjevanje, naj se skliče takoj drugi shod, ki bi volil deputacijo, da prosi za avdientco pri Nj. Veličanstvu, ter na Najvišjem mestu razloži žalostni položaj našega mesta in ga prosi pomoči. Shod naj se pa tudi takoj skliče, ako bi bila akcija naših poslancev brezuspešna.

Poročilo gosp. dr. Gregoriča, prečitano v slovenskem in v nemškem jeziku, je bilo sprejeto z živahnim odobravanjem.

O poročilu se je razvila kratka, a zanimiva razprava, v katero sta posegla drž.

poslanca dr. Tavčar in dr. Šusteršič in mej katero se je primerila viharna demonstracija.

Govor dr. Tavčarja.

Poslanec ljubljanskega mesta je opozarjal, da je že na svojem volilnem shodu meseca decembra povdarjal, da pričakuje, da bodo vsi kranjski državni poslanci glede vprašanja o državnem potresnem posojilu postopali enotno in edino. Na tem stališču — je rekel govornik — stojim še danes, odločno bi pa svaril, uporabiti to stvar v kako reklamo in uporabiti to stvar v namen, da bi se drugi politični stranki s tem izpodkopalo stališče. Ako se bo tako postopalo, bo to stvari samo na škodo. (Živahno pritrdjevanje.) Jaz se v tem oziru lahko sklicujem na ministrskega predsednika dr. plem. Körberja, ki mi je včeraj rekel, da bi vlada obžalovala, ako bi se razgovori z ministri na tak način izkoriščali, ravno tako, kakor je obžalovala, da so se privatna pisma ministrskega predsednika na Dolenjskem porabljala za volilno agitacijo.

Jaz sem slej kakor prej vedno pripravljen k skupnemu in enotnemu postopanju v tej zadevi. (Odobrovanje.) Jaz sem pripravljen, popisati vsak predlog, in mi je čisto vse jedno, če stoji moj podpis na prvem ali zadnjem mestu. (Burno pritrdjevanje) samo da se postopa enotno.

Jaz tudi ne odrekam nikomur zaslug v tej stvari reči pa moram, da smo tudi mi od pričetka, ko smo prišli na Dunaj, se z vsemi močmi zavzeli za stvar in storili svojo dolžnost.

Finančni minister Böhm-Bawerk nam je že v sredo povedal, da se ustavi iztirjevanje posojil. Ali reklo se nam je, naj tega še ne obešamo na veliki zvonec. Take stvari se sploh bolje obneso, ako se ne razbodbajo, dokler ni čas za to. Mi smo že v torek dobili zagotovilo, da se iztirjevanje sedaj ne izvrši, a molčali smo, ker stvar še ni bila zrela. (Odobrovanje)

V dolžnost si štejem, povedati pri ti priliki, kako stvar sedaj sploh stoji.

Stvar je prišla v dober tir. Kako bo izpadla, to se seveda še ne ve. Ali tisti gospod, ki ima sedaj v tej stvari prvo besedo, mi je rekel: Če greste na shod v Ljubljano, povejte, da obstoji 95% gotovosti, da se bodo Ljubljani v zadevi potresnih posojil izdatne olajšave dovolile. V ministrstvu notranjih zadev se bodo v tej zadevi vršila posebna posvetovanja, katerih se udeleži tudi deželni predsednik baron Hein. Nam se je povedalo, da se vlada pri tej akciji ne postavi na fiskalično stališče, in povedalo se nam je, da tudi mišljenje barona Heina ni tako, da tudi po mnenju barona Heina ne kaže fiskalično postopati.

Ugodno za celo zadevo je, da je v rokah grofa Paceta, ki nas je zagotovil, da ne bo pozabil, da je takorekoč Ljubljancin in da je Kranjec.

Stvar je pa tudi v rokah barona Heina in zato bi jaz svaril, da bi se mu izrekla kaka nezaupnica. O baronu Heinu se lahko to in ono reče, ali priznati se mu mora, da se je že mnogokrat zavzel za materialni blagor dežele Kranjske, in zato bi jaz priporočal, naj bi se novič apeliralo na njega, naj pokaže da ima srce za deželo Kranjsko in za Ljubljano.

Na volilnem shodu sem obljubil, da bom z vsemi močmi delal za to, da se glede potresnega posojila ugodi Ljubljani. To obljubo smo izpolnili. Lazili smo od ministra do ministra in se potegovali za korist Ljubljane. To pa lahko rečem: Če se je kaj doseglo, ga ni človeka, ki bi smel reči, jaz sem vse sam dosegel. (Viharno, dolgotrajno pritrdjevanje in klicanje: Res je! Bravo!)

Končno je govornik naznanil, da ga je baron Schwegel, ki je bil povabljen na shod, pooblastil izjaviti, da bi se bil shoda rad udeležil, da pa je nujno zadržan, sicer pa da je z veseljem pripravljen, delovati v tej zadevi skupno z vsemi kranjskimi poslanci, in da se je vedno lahko zanašati na njegovo najenergičnejše sodelovanje.

Izvajanjem dr. Tavčarja je sledilo burno odobravanje.

Govor Dzimskega.

V imeni nemške stranke je g. Dzimske izjavil, da je njegova stranka z veseljem pozdravila skupno akcijo v tej zadevi, in da bo krepko sodelovala.

Mi smo tu vsi samo Ljubljancje in drugega ničesar ter smo se zbrali, da poskusimo doseči zboljšanje obstoječih razmer. Govornik se je pridružil mnenju dr. Tavčarja, naj se novič apelira na deželnega predsednika ter se ga zlasti opozori, da so razmere v Ljubljani danes veliko slabše, kakor so bile kdaj poprej, in da poklicani faktorji ničesar niso storili, da bi se zasluzek prebivalstva povzdignil in promet pomnožil. Položaj je kritičen ne samo za hišne posestnike, trgovce in obrtnike, nego tudi za mestno občino. Uvaževati je tudi, da utegne Ljubljana vsled nove zgradbe druge železniške zveze s Trstom mnogo izgubiti. Z ozirom na vse to je govornik priporočal, naj se sprejmejo nasvetovane resolucije.

Govor dra. Šusteršiča.

Za g. Dzimskega je dobil besedo poslanec g. dr. Šusteršič, ki je izzval s svojim govorom viharno demonstracijo. Ko je dr. Šusteršič nastopil, je nastalo neko mrmranje po dvorani. Klic: Kaj brbljate; pustite ga govoriti, saj bo sv. Duh iz njega govoril! — Protiklic: Kaj mu boste zmerom sv. Duha očitali! — Klic: Ti pa tiho bodi, ti si tisti, ki si na volilnem shodu glasoval zoper Tavčarja, pa še volilne pravice nimaš.

Gosp. dr. Šusteršič je začel nekako tako le:

Slučajno sem dobil v roke včerajšnjo številko nekega tukajšnjega lista. Ko sem ga prečital, sem že vedel, v kakem okviru se bodo sukala izvajanja ljubljanskega poslanca. (Klic: Oho!) Mislim, da nisem prišel na politično, ampak na gospodarsko zborovanje, ali na napad ljubljanskega poslanca se moram braniti. (Kričanje.) Očitano, da delam v tej stvari kako reklame za-se (Klici: Istina! Reklamo ste delali!), zavračam kot nevedno sumničenje...

Tu je nastal nepopisen vihar. Vse občinstvo je glasno protestiralo. Razburjenost je bila splošna. Poslušalci so vstali vsi raz sedeže in kričali vsi vprek. Proti dru. Šusteršiču, ki je bil blede kakor smrt in je razburjenosti kar drhtel, leteli so vsako vrstni klici. Čuli so se klici: Dol z njim! Ven z njim! Vihar je trajal nekaj minut, tako, da dr. Šusteršič ni mogel govoriti.

Dr. Tavčar: Kdo pa je Vas imenoval? Jaz nisem nikogar imenoval; jaz sem mislil na „Slovenca“.

Dr. Šusteršič: Vzamem to z zadovoljstvom na znanje.

Šele čez nekaj trenutkov, ko se je vrisel poleg, je mogel dr. Šusteršič svoj govor nadaljevati, a bil je tako razburjen, da je komaj govoril. Rekel je: Prišel sem semkaj na povabilo. Nisem mislil, da se me bo osebno žalilo (Klic: Vi ste žalili!), ko bi vedel, da se me hoče žaliti, bi ne bil prišel.

Kakor znano, zastopam v državnem zboru celo deželo (Klici: Analfabeta!) in torej tudi ljubljansko mesto in hočem povedati, kaj sem kot poslanec pete kurije storil v zadevi potresnega posojila.

Viožil sem nujni predlog, naj se posojilo odpiše. Ta predlog leži sedaj v odseku, ki se še ni konstituiral. Porabil sem svoj vpliv, da se stvar kolikor mogoče hitro reši. Storil sem, kar je bilo v moji moči, več se ne more zahtevati.

Ko je izšel v „Laibacher Ztg.“ poziv, da je pod eksekucijo plačati zapadle broke, obrnil sem se v sredo na finančnega ministra, ki se je izrekel proti generalnemu preklicu. V četrtek sem se obrnil do ministrskega predsednika, ki je odredil, da se iztirjevanje ustavi. Stvar je zdaj odvisna od odseka, ki ga je parlament izvolil, in od vlade.

Povdarjam tisto, kar je povdarjal ljubljanski poslanec, da imamo v ministrstvu prijatelja v osebi grofa Paceta in pridruženem se mnenju dra. Tavčarja, da ne gre napadati barona Heina, o katerem je minister Böhm-Bawerk rekel, da ni fiskaličnega mišljenja.

Končno je govornik rekel, da bo tudi v naprej storil svojo dolžnost, če najde kaj pritrdjevanja ali ne.

Ko je dr. Šusteršič končal svoj govor, sta dva navzočnika zaklicala: Dobro in živio dr. Šusteršič! Vsi drugi so molčali. Dr. Šusteršič je vzel suknjo in klubok in nemudoma zapustil dvorano. Pri vratih mu je nekdo polglasno zaklical: Adijo, gospod!

Razprava o resolucijah.

Gosp. dr. Hudnik je predlagal, naj se ne sprejme prva resolucija, ki jo je nasvetoval g. dr. Gregorič in ki se nanaša na dež. predsednika barona Heina. Nadalje je rekel, da se mu mora z ozirom na predloženo razpravo dovoliti nekaj političnih opazk. Dr. Šusteršič je rekel, govornik je tu izjavil, da ni delal zase reklame. Na to moram reči, da je to neresnica. Dr. Šusteršič mora kot parlamentarec to vedeti, kako je z nujnimi predlogi, da treba zanje dvetretinske večine. Kaj je pa storil, da bi si jo bil zagotovil? Moral bi si bil vsaj zagotoviti domače poslance, a on tega ni storil. To kaže, da je postopal z gotovim namenom, da je strogo gospodarsko zadevo z namenom potisnil na politično polje.

Gosp. dr. Gregorič je ugovarjal, da bi bila prva resolucija naperjena proti osebi barona Heina. Kritikoval je samo dejanja. Poziv „Laib Ztg.“, da je plačati zapadli obrok potresnega posojila se še ni uradoma preklcal. Toliko ozira vendar zasluzki prebivalstva, da se je ne pusti ves teden v nemiru. Zopetna vloga na deželno vlado bi bila na vsak način brezuspešna in je tudi nedopustna, ker so po zakonu generelne prošnje izključene. Nova skupna prošnja bi se torej na vsak način odklonila in naj se vsled tega tudi prva resolucija sprejme.

Nasproti temu je dr. Tavčar opozoril, da resolucija obseza nekako grajo, da bi torej bila nekaka nezaupnica, katere ni priporočati.

Shod je potem prvo resolucijo odklonil, drugi dve pa soglasno sprejel, na kar je predsednik gospod Trdina zaključil zborovanje.

V Ljubljani, 25 februarja.

Morala sv. Liguorija

je bila predmet zadnje seje državnega zbora. Nemški radikalni poslanci Stein in dr. Eisenkolb in tovariši so interpellirali radi konfiskacije prevoda spovednih navodil sv. Liguorija. Radi nemoralnosti in pobujljivosti teh navodil se je dotična interpelacija morala čitati v tajni seji. Med čitanjem teh navodil so nemški radikalci opetovano klicali: To vse pravi sveti Alfonz Liguorijanski. Poslanec Šusteršič je kričal: Wolf si naj da to čitati v svoji beznici? Poslanec Katrein je protestiral, da se čitajo nesramni Liguorijevi nauki. On in njegovi misljeniki nočejo dalje poslušati. Čitanje pa se je nadaljevalo. Poljaki in nemški klerikalci so zapustili dvorano. Slovenski klerikalec Pogacnik je moral čitati navodila dalje in do konca. Predsednik Vetter je na to izjavil, da bi mu očital ves omikani svet, ako bi vsebino teh navodil iz interpelacije objavil. Gre se torej za to, ali naj se interpelacije prečita v javni seji. Poslanec Morsey je govoril proti čitanju, dr. Šusteršič mu je pritrdil ter se razburjeno prepiral z nemškimi radikalci. Nastal je velikanski brup, klerikalci in nemški radikalci bi se bili skoraj spoprijeli. Poslanec Eisenkolb je naglašal, da je nemškim radikalcem v boju proti uplivu Rima za osvobočo narodov. Govornik se je spominjal allokucije papeža Pija IX., ki je avstrijske zakone preklcal in obsodil. Cerkev se mora s političnega torišča povrniti na versko polje, kamor jedino spada. Vse alabo je prišlo in prihaja iz Rima. Poslanec grof Serenyi fevdalnega veleposestništva je ugovarjal imenom češkega in moravskega fevdalstva, da bi se verski prepričani zanašali v zbornico. Posl. Hruban, član dr. Šusteršičevega kluba, je pritrdjeval, takisto klerikalni italijanski poslanec Conci. Posl. Ploj se je tudi izrekel proti objavljanju nemoralnih Liguorijevih naukov. Posl. baron Schwegel je imenom ustavovernega veleposlaništva obžaloval dogodke v seji in izrazil željo, naj bi se ne zanašala v zbornico taka prepričeteča vprašanja. Treba je, da začne zbornica delati. Posl. Kaiser, član nemške narodne stranke, je predlagal konec debate. Posl. Scheicher je skušal dokazati, da so nekatera mesta v prevodu Liguorijeve morale slabo prevedena, da so se časi izpremenili, in da zategadelj Liguorijeva moralna teologija danes nima več veljave. (Poslanec Noske: Prav tako ste naredili s Talmudom!) Končno se je glasovalo in se je sklenilo, da se nemoralna „morala“ sv. Liguorija v javni seji ne prečita, in da se torej nesramna spovedna navodila ne objavijo. Na to se je vršila zopet javna seja, v kateri smo poro-

Čali še v sobotnih brzojavkah. Prihodnja sejo bo v torek.

Razpravljanje francoskega društvenega zakona.

Radi boleznj frano. min. predsednika Waldeck Rousseau je v razpravljanju društvenega zakona nastala pavza, da konca obravnav pred velikonočnimi prazniki ni pričakovati. Zakon bržčas letos še ne pride v veljavo, ker ga mora odobriti še senat. Abbé Daens, vodja krščanskih demokratov v Belgiji, je objavil v listu „Messenger de Bruxelles“ članek o verskih kongregacijah, v katerem pravi: Iz samostana ne pride nikdar nič kakor dim iz dimnika. Samostani vedno le zbirajo in nabirajo, izdajo pa ničesar. Waldeck-Rousseau je dejal, da znaša vrednost samostanskih premičnin nad milijardo, neprimičnine pa še mnogo več. Ta denar in to imetje pa porabljajo samostani v protirepubličanske in reakcionarne svrhe.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Londona je došla privatna brzojavka sledeče vsebine: Tukajšnji listi trdijo, da je Botha prisilil generala Smith Dorriena h kapitulaciji. Le dan kapitulacije ni znan. Nekateri trdijo, da se je zgodilo 6. t. m. pri Bothwelu, drugi pa, da je Smith Dorrien kapituliral, šele ko je bil zaseden Amsterdam. O afriki sami se poroča: Smith Dorrien bi bil moral z 2300 možmi skleniti krog, katerega je nameravala ostala šestorica angleških od delkov pod generalom Frenchom potegniti okoli Botha. Ta pa je presenetil Smitha ponoči. Del angleške kolone je razobesil takoj belo zastavo. 2000 mož, šest topov, strelnjivo, orožje in mnogo konj je padlo Burum v roke. Ujeti častniki in vojaki so bili kmalu izpuščeni. Prej pa so morali uniforme odložiti. Potrebno je, da se pokliče Smith Dorrien domov. Tako brzojavka, ki pa ni potrjena in nekoliko neverjetno stilizirana. Verjetno pa je, da je Botha Smitha Dorriena občutno porazil. Dewet je baje zopet v budi stiski. „Daily Telegraph“ poroča iz De Aarja, kjer je bilo zadnje čase več manjših bitk, katerih Kitchenier niti ne omenja, da se je Dewetu operacija v Kaplandiji korenito ponesrečila. Dewet, Froneman in Herzog so potisnjeni severozahodno v Oranje. Ako bi bila reka Oranje še narasla, ujeti bi bili malone vsi (?) Buri. Pri Hopetownu je ušlo par sto Burrov ter se vrnilo v Oranje. Večina je preplavala reko ter pustila svoje konje v Kaplandiji. Mnogo (koliko?) jih je kapituliralo ali pa jih je bilo ujetih. Iz Londona poročajo tudi, da sta bila Dewet in Fronemann pri Read Triftu v veliki stiski ter sta skušala uiti v Griquetown in v Prisko. Nekaj razpršenih oddelkov pod Krui-tingerjem se je vrnilo proti severozahodu. „Times“ pa javlja iz Kapstadta, da hoče Dewet počakati Herzogove čete, s katerimi bo skupno vdrl še dalje v Kaplandijo. Zatrjuje se, da je Dewetu desetero 400 mož. Iz teh ugovarjajočih se poročil torej vendarle ni jasno, kakšna je pozicija Deweta, in ali se mu res godi tako slabo. Lažljivost angleških žurnalistov je velika, zato treba počakati novih, zanesljivejših poročil. Okoli 300 Burrov je 20. t. m. blizu Heidelberga napadlo v Johannesburg vozeči poštini vlak. Porušili so tir, a bili končno pregnani. Pri Karreefonteinu so Buri vzeli in sežgali vso angleško pošto. Londonski tehnik „Truth“ je objavil pismo nekega konjeniškega častnika, ki trdi, da ni nobene nade, da bi se vojna z Buri nehala. Burrov ni možno izstradati, če tudi bi trajala vojna še sedem let, a udali se ne bodo nikdar. Angleških čet je še vedno premalo. Človek ne more tri milje daleč, ne da bi ga napadli Buri. Dokler ne bo imel Kitchenier 50 000 konjenikov, ne bo odločilnih uspehov.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. februarja.

— Osebnost. Pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Novem mestu g. Jakob Jan je imenovan avskultantom.

— Šusteršič v državnem zboru. Poslanska zbornica je imela v soboto zopet dolgo, burno in brezuspešno sejo. V tej seji so se poslanci prepirali prav za prav radi oslovske sence. Nemški radikalci so izzvali ta prepir z interpelacijo zaradi zaplemte neke brošure o moralni teologiji sv. Alfonza Liguorija. Po našem ponižnem mnenju ta stvar sploh ne spada v drž. zbor. Nemški

radikalci so s tem, da so stavili rešeno interpelacijo, sploh imeli le agitacijski namen pred očmi, katerega namena pa niso dosegli, ker se je dotična interpelacija čitala v tajni seji, in torej dotična interpelacija ne more priti v javnost. Človek bi mislil, da bodo vse stranke, katerim je kaj na tem, da bi drž. zbor že vendar prišel do kakega koristnega dela, skrbela vsaj zato, da se take interpelacije čim prej spravijo s pota. Ali zgodilo se je ravno nasprotno, in k temu je posebno mnogo primogel naš dr. Šusteršič. Ko so se v tajni seji čitale tiste ostudne obsenitete, katerih v interpelaciji, oziroma v moralni teologiji sv. Liguorija kar mrgoli, je začel dr. Šusteršič besneti na tak način, da se je vse škandaliziralo. Tudi tu se je ostentativno silil v ospredje, in lahko se reče, da je bil on jedini načelnik vseh resnih strank, ki je razgrajal kakor kak kočijaž in kar tulil. Videlo se je možu, da pretirava tudi tu, kakor sploh ima pri vsaki priliki navado, da pretirava. Postavil se je pred vsacega klerikalnega govornika in ga s hripavim svojim glasom motil, kričoč vsak čas: So ist es! Sehr richtig! Na zadnje se je začel še z nemškimi radikalci prepirati, in sicer na način, ki se ne more drugače imenovati kakor pobalinski. Mej drugim je Wolff zaklical, da je „ein verbummelter Student“. V odgovor je dobil najpreciznejše in najjasnejše psovke, kar jih premore nemškoralikalni besednjak, kakor n. pr. „Schuft“, „Sie sind ein wirklicher Schuft“, „ein ernster Schuft“, „ein gewöhnlicher Schuster“, „Pfäffische Canaille“, „Trottel“, in še mnogo drugih tacih ljubeznivosti. Vse stranke na desnici in sploh vsi, ki hočejo, naj drž. zbor resno deluje, so bile nezadovoljne z obnašanjem tega klubovega načelnika. Vsestransko se je čulo mnenje, da stranka, ki hoče v parlamentu resno delati, si mora izbrati načelnika, ki nima Wolfvih manir, in ki ne bo tratil dragocenega časa s tem, da razgraja in uprizarja škanđale ter se povrh pusti še obsipati z najžaljevišimi psovkami. Če bodo še načelniki za delo zavzetih strank postopali tako kakor Wolf, potem zbornica sploh nikdar ne pride do dela. Po seji se je v poslanskih krogih govorilo, da so nemški radikalci sklenili, da bodo Šusteršiča, kateremu z dvebojem, kakor znano, ni blizu priti, kar v zbornici pretepli, če bi jih še kdaj nahlulil. Ker je bil Šusteršič v resnici surov in je takorekoč prvi začel pri branju interpelacije razsajati, je lahko mogoče, da se mu tudi to pripeti, kar bo seveda znatno pomnožilo delavnost njegovega „mnogoštevilnega, lepega“ kluba.

— Uradni list trdi v današnji številki, da se doslej še noben hišni posestnik ni opominjal zastran plačila zapadlega obroka potresnega posojila in se torej tudi še nobenemu niso zaračunale zamudne obresti. Nasproti temu se nam poroča, da so se dvema hišnima posestnicama zaračunale zamudne obresti, in da sta jih tudi plačali, da torej poročilo uradnega lista ne odgovarja resnici. Imeni dotičnih posestnic sta nam znani.

— Nova tožba dr. Šusteršiča. Torquemada dr. Šusteršič je našel novo žrtev. Zdaj toži učitelja v Babinem polju gosp. Schullerja zaradi žindre. Kot jedna prič nastopi župnik Miha Horvat, tisti, čigar kuharico je škof dr. Jeglič pred kratkim takorekoč lastnorodno iz farovža vrgel.

— Novomeška tiskarna v klerikalnih rokah? Od verodostojne strani se nam poroča, da namerava ljubljanska „Katoliška tiskarna“ kupiti tiskarno g. Jos. Krajca v Novem mestu. Klerikalci bi menda vso trgovino in obrtnost v deželi radi monopolizirali.

— Vincencijeva družba razpošilja letos narodnim krogom — samonemška letna poročila! To so vam tiči, ti klerikalci!

— Slovensko gledališče. Premijera slovenske izvirne narodne igre s petjem „Deseti brat“ bo v četrtek, dne 28. februarja.

— Slovensko gledališče. Sinoči so peli četrtič krasnega „Lohengrina“, ki pa, kakor se vidi, Ljubljancem ni kaj ne vleče v gledališče. Obiskano je bilo primerno tako, kot zadnjič. Prvo dejanje se v zbornem oziru ni — posrečilo, lepo je uspelo tretje. Odlikovala sta se zopet naša umetnika g. Olaszewski in gđ. Carneri.

— „Glasbena Matica“. II. redni koncert „Glasbene Matice“ bo v soboto,

9. marca v „Narodnem domu“. Slavnostna slovenska društva prosimo, da se na to prireditve ozirajo. Pri koncertu izvajala se bodo tudi 3 domača izvirna dela: simfonien „Adagio“ za veliki orkester, katerega je zložil g. Anton Sajovic in dve izvirni novi slovenski pesmi g. dr. Gojmir Kreka.

— Nova železnica. Ljubljanski župan g. Ivan Hribar in idrijski župan gosp. Dragotin Lapajne sta dobila dovoljenje, izvrševati tehnične priprave za gradbo normalnotirne lokalne železnice od Vrhnike čez Št. Jošt in Hotederšico v Idrijo. Dovoljenje je veljavno jedno leto.

— Društvo tiskarjev na Kranjskem je imelo svoj redni letni občni zbor dne 23. t. m. zvečer v „Narodnem domu“. Iz odborovega poročila posnamemo, da je imelo društvo v svojem poslovnem letu 9457 K 73 v. dohodkov in 9317 K 76 v. izdatkov. Društveno premoženje se je torej povišalo za 139 K 97 v. in znaša koncu leta 35 109 K 83 v. Odborov predlog, naj se daje vdovam članov tudi perijodna, podpora, kolikor bodo sredstva pripuščala je zbor sprejel. V odbor so bili izvoljeni skoraj soglasno člani: J. Pavliček, načelnik; Fr. Tavčar, načeln. namestnik; O. Planinc, računovodja; J. Klovár, blagajnik; R. Pirkovič, blag. namestnik; K. Čuč, J. Mlinar, zapisničarja; A. Mancini, O. Trglav, knjižničarja; M. Rožanec, J. Vehar, pri-sebnika; M. Fadljevič, K. Mohar, A. Strlekar, pregledniki; O. Planinc, potni blagajnik. Društvo ima 105 članov.

— Marijina bratovščina. Dne 17. t. m. vršil se je občni zbor društva Marijine bratovščine ob mnogobrojni udeležbi društvenikov v prostorih „Mestnega doma“. Odbornikom bili so na novo voljeni gg.: Josip Komar, Mihael Mihelič, in Fr. Tomc. Občni zbor je sklenil, da imajo novo upisani udje pravico do društvenega pogreba takom jednega leta. Ob jednem se je sklenilo, da se bode znanprej v polepšanje mrtvaškega odra brezplačno iz društvene blagajne plačalo za popetje preprog v sobi vsacega umrlega. Naj nikdo ne zamudi prilike, postati ud tega prekoristnega društva.

— Nova premogova žila. Iz logaškega okraja se nam poroča: Preteklo jesen so v obližju župne cerkve v Rovtiah nad Logatecem pri razkopavanju ondotnega sveta našletli na premogovo žilo, ki je v prebivalstvu vzbudila upravičeno veselo nado — da ima rovtarski svet v sebi premog. Od našlega materiala poslalo se ga je takoj nekaj na dunajsko preskuševališče, in od tam je prišel strokovnjaški izrek, da je večina doposlane tvarine pravi čisti premog. Kopalo se je na to dalje in z vedno večjim uspehom, kajti — izkopana tvarina se je, očistivši jo od prsti in šliber, porabila za kurjavo in temu namenu dobro služila. Za daljše preiskavanje ustanovil se je že konsorcij, ki bo storil potrebne korake za nadaljno delo.

— Posojilnica v Ribnici. Meseca januarja t. l. vložilo je 294 strank 119 759 K 95 vin., vzdignilo 170 strank 73 228 K 30 vin., posojilo pa se je izplačalo 14 strankam 22 636 K 98 vin. — Promet za mesec januar iznaša 516 978 K 78 vinarjev.

— Hrvatsko akademsko društvo „Zvonimir“ u Beču priredi 10. t. m. v proslavo štiristoletnice hrvatske književnosti zabavni večer s koncertom in plesnim venčkom. Začetek ob 8. uri zvečer. Glasba c. in kr. bos.-herc. pešpolka št. 1. Lokal: Hotel Savoy, VI., Mariabiferstrasse št. 81.

— Mestna kopel. Od 10. do 16. svečana letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 404 kopeli, in sicer za moške 362 (pršnih 270, kadnih 92), za ženske pa 42 (pršnih 11, kadnih 31).

* Aféra gđ. Ubao. Veliki vpliv španskih jezuitov na občinstvo se je pokazal v aféri gđ. Ubao, ki zanimala vse časopisje. Gđ. Adela Ubao je član ugledne družine, je bogata dedkinja in nevesta nekega župana. Njen spovednik, jezuit Cermenio pa jo je pregovoril s silnimi sredstvi, da se je odpovedala ženinu ter stopila v samostan de las Esclaves (suženi) sv. srca. Stariši so hoteli premoženje hčerke rešiti ter so dosegli, da se je morala vzlio odporu nun in jezuitov vrniti iz samostana, kamor je bila pobegnila skrivaj. Listi poročajo sedaj, da je gđ. Ubao tožila lastne stariše radi nasilnosti in pretepanja. Poroča se

tudi, da je jezuit Cermenio prisilil gđ., da je opravila pri njem glavno spoved, pri kateri je izvedel tudi za velikost njenega premoženja. Nato je razdrl njeno zaroko ter ji pisaril, končno pa jo je izvalil, da je našla iz domače hiše ter se odrekla vsaki zvezi z družino, v kateri je vladala dotlej vzorna sloga. Mati je prosila sodišče, naj posreduje, da se ji vrne mladoletna hči. Sodišče pa je to odklonilo. Šele najvišje sodišče je na zahtevo odvetnika Salmerona, vodje republikanov, ugodilo materi ter vrnilo 24letno hčer. Seveda podpihujejo sedaj gđ. Ubao zopet jezuitje.

* Fackel obsojena. Radi opravljanja in podtikanja nečastnih namer je bil urednik dunajskega lista „Fackel“, Kraus, obsojen na denarno globo 1800 K ali na tri mesece zapora. Tožitelja sta bila H. Bahr in ravnatelj nem. narodnega gledališča Bukovics. „Fackel“ igra na Dunaju ulogo ljubljanskega „Dihurja“.

* Nemirna gora. Iz Curiha v Švici poročajo, da grozi dolini Travers v Neuenburški Juri velikanska nevarnost. Pri Nöiraggu so veliki lom cementa in apnenca. Nekaj časa sem pa se opaža, da je hrib počil in v njegovi notranjosti grmi. Geologi sodijo, da se ves hrib, nad milion m³, premika, in da se odlomi, ko nastane južno vreme, ogromen kos hriba ter se zvali v dolino. V nevarnosti je cesta, železniška proga in nekaj vasi. Reka Aarens bo preplavila dolino, ako jo zasuje ondi hrib.

* Parnik se je potopil. Iz New-Yorka poročajo, da se je parnik „City of Rio de Janeiro“ z 122 osebami potopil. Rešilo se je 79 oseb. Američanski konzul Wildmann in njega žena sta utonila. Kapitan ladije je ostal do zadnjega na poveljniškem mostiču in utonil. Parnik je vozil tovore, vredne pol milijona dolarjev, med temi je bilo za 600 tisoč mark zlata.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 25. februarja. Poljski klub je imel včeraj več ur trajajočo tajno sejo, v kateri se je v najostrejših izrazih govorilo o Körberjevem ministerstvu. Körberju se je celo očitalo, da neče parlamenta, in da bi zopet rad s § 14. vladal. Reklo se je tudi, da bo poljski klub že našel pota, da vladno postopanje na odločilnem mestu v pravo luč postavi. Vzrok temu nasprotstvu poljskega kluba proti Körberju je to, da je Körber takorekoč odpravil poljski departement v ministerstvu notranjih del. Poljski klub bo vlado vprašal, če hoče obnoviti rečeni departement in bo zahteval preciznega odgovora.

Dunaj 25. februarja. Ministrski predsednik dr. pl. Körber je bil včeraj opoldne v avdienci pri cesarja in mu je poročal o brezuspešnosti posvetovanja klubovih načelnikov glede delovanja poslanske zbornice in o dogodkih v sobotni seji. O dogodkih v tej seji se je cesar tudi na dvornem plesu jako pikro izrekel.

Dunaj 25. februarja. Razni poslanci iz Češke, iz Moravske in Šlezije hočejo nasvetovati, naj se od državnih prebitkov določi za vsako leto 20 milijonov v svrhu gradnje kanalov. Zahtevali bodo, naj se dotični projekti takoj izvrše.

Dunaj 25. febr. Na mesto grofa Revertere je določen avstrijskim poslanikom pri Vatikanu grof Khevenhüller. Vatikan ima proti Khevenhüllerju vsakršnih pomislekov ter želi, naj se imenuje kdo drugi.

Carigrad 25. februarja. Vsi tu živeči macedonski Bolgari so postavljeni pod najstrožje policijsko nadzorstvo. Policija je zaprla tukajšnje tiskarno in aretirala lastnika, njegove sinove in več družih Bolgarov.

London 25. februarja. Poroča se, da se hoče Botha udati, ker so ga Angleži od vseh strani obkolili. Dne 27. se bode baje vršil ragovor zastran pogojev kapitulacije.

Pozor!

Danes, v ponedeljek, 25. februarja, ob pol devetih zvečer sestanek v „Narodnem domu“. Lokal — druga soba na desni strani.

„Henneberg-svila“

— le pristna, ako se naroča naravnost pri meni —
za bluze v obleke v črni, beli ali pisani barvi, od
65 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakomur franko
in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci
se dopošljajo takoj. Dvojna poštnina v Švico.

G. Henneberg (100-3)
Selden-Fabrikant (k. u. k. Hoff.), Zürich.

Zahvala.

Za ljubeznivo in prekrasno darilo,
izročeno mi, o priliki predznanje „Lohen-
grinove“ predstave, izrekam neznane
častitemu darovalcu najtoplejšo svojo za-
hvalo.

Tit Olszavsky
(441) operni pevec.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 20. februarja: Jurij Žepić, dninar, 64
let, ostarelost. — Jožefa Janč, delavčeva hči, 29
dni, življenske slabosti.

V otroški bolnici:

Dne 22. februarja: Barbara Osterman, si-
rota, 10¹/₂ leta, škrtica.

V hiralnici:

Dne 21. februarja: Josip Hrovat, gosti-
ščar, 80 let, ostarelost. — Marija Hočvar, kajšarica,
78 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 304-2 m. Srednji snežni tlak 734-0 mm.

Februar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Motrina v 24 urah
23.	9. zvečer	734.7	-6.8	sr. zahod	jasno	0.0
24.	7. jutraj	735.3	-13.0	sl. svzhod	jasno	0.0
	2. popol.	734.2	-1.5	sl. sever	oblačno	0.0
25.	9. zvečer	732.8	-4.6	brezvetr.	jasno	0.0
26.	7. jutraj	731.7	-13.0	sl. zahod	megla	0.0
	2. popol.	730.7	-0.6	sl. jvzhod	jasno	0.0

Srednja temperatura sobote in nedelje -10.0°
n -5.4°, normale: 0.6° in 0.7°.

Dunajska borza

dne 25. februarja 1901.

Skupni državni dolg v notah	98.45
Skupni državni dolg v srebru	98.35
Avstrijska zlatna renta	118.05
Avstrijska krona renta 4%	97.95
Ogrska zlatna renta 4%	118.05
Ogrska krona renta 4%	93.70
Avstro-ogrski bančni delnice	167.4
Kreditne delnice	674.25
London vista	240.47 ¹ / ₂
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.40
20 mark	23.50
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	90.40
C. kr. cekini	11.32

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4¹/₂% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8-12 dopoldne in od 3-6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(40-8)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno
razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne šte-
vilke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v
založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do
XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II, III, V, VI,
broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice
à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII in VIII,
broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice
à 5 gld. 20 kr.;
— letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld.
60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld.
20 kr.

Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“
po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, ve-
zan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, ve-
zan à 2 gld. 80 kr.

Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan
à 50 kr.

Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à
50 kr.

A. Askerc: „Islet v Carigradu“, broš. à 20 kr.

Po znižani ceni priporočam: **Fran Kocbek**, **Pregovori**, prilike in rekl. [Prej 50 kr., sedaj
samo 30 kr.]

➔ Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse do-
mače in tuje časnike ter knjige. ➔

I. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg št. 1.

Prodajalka

dobro izurjena za trgovino mešanega blaga,
se takoj vopreje.

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Priden

mlinar

ki je dobro izveden v višjem mlinarstvu in
snaženju pšena, dobi trajno službo kot
ponočni pomočnik v mojem valjičnem
mlinu.

Reflektirajoči naj svoje dosedanje slu-
žbovanje, spričevala ali njih prepise in svoje
zahteve pošljejo naravnost meni.

Valjični mlin W. Jochmann
v Ajdovščini. (385-3)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiš.
Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiš, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Anasce,
Solnograd; čez Klein-Beifang v Steyr, v Linc; čez Am-
stetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni
vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzens-
feste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, Ino-
most; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopoludne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Franzensfeste, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob
4. uri 6 m popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregene,
Curih, Geneva, Paris; čez Klein-Beifang v Steyr, Linc,
Budejovice, Plzen Marijine vane, Heb, Franzove vane,
Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 10. uri po noči osebni vlak v Trbiš, Beljak, Fran-
zensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7.
uri 17 m jutraj osebni vlak v Novo mesto, Straža-
Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osebni
vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob
6. uri 55 m zvečer osebni vlak v Novo mesto, Kočevje.
— Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiša. Ob
3. uri 25 m jutraj osebni vlak z Dunaja čez Am-
stetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Sol-
nograda, Linca, Steyra, Anasce, Ljubna, Celovca,
Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m jutraj
osebni vlak iz Trbiša. — Ob 11. uri 16 m dopolu-
dne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Sol-
nograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneva, Curiha, Bre-
genca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4.
uri 38 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna,
Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla,
— Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz No-
vega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m jutraj
osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2.
uri 32 m popoldne osebni vlak iz Straže-Toplice,
Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer
osebni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
— Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani
vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popo-
ludne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano
drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m
zvečer, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m
jutraj.

Gospoda Kham & Murnik v Ljubljani prodajata „Cvekov brinovec“.

(440-1)

Štelaže

z zapahom, dobro ohranjene
se kupijo.

(436-2)

Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“.

(12-45)

Hajd' na beli vrh planine,
Kjer solnce žarek sneg topil
Tu gor' mi vsaka bol premine,
Vesolja srce prekipi,
In vriskam, da od skal odmeva:
„Pozdravljena, prelepa zemlja!
Pozdravljen, krog sneženih glav!
Napijam Vam, kar najbolj pravo
Za grlo, tek in za prebavo
Očeta Klammerja „Triglav“?“

Razglas.

Podpisani odsek za zgradbo nove
kuratne hiše na Velikem Ubeljskem, pošta
Razdrto, na Kranjskem, razpisuje

na dan 14. marca 1901

ob 10. uri dopoldan

javno zmanjševalno dražbo
za zidavo kuratne hiše.

Stroški so proračunjeni:

mojstrska dela na	5 400 K
materijal na	3 400 .
dnina in dovažanje na	2 000 .
skupaj	10 800 K

Dotični podjetnik mora vložiti 5 %
kavojico. Pogoji in načrti so na razpolago
8 dni pred zmanjševalno dražbo pri pod-
pisanem načelniku.

Na Velikem Ubeljskem, dne 21.
februarja 1901.

Za stavbinski odsek:

(441-1) **Karol Premrov**, načelnik.

6000 klg.

(403-4)

srednjelepega sena

se cenó prodá.

Naslov v Gradiščah št. 7, I. nadstr.

Mlin z 9 kamni

s stanovanjem in bližnjim zemlji-
ščem

oddaljen 5 minut od postaje sedaj pričete
vipavske železnice

odda se s 1. julijem 1901 v najem.

Krasna lega, vse v dobrem stanu.
Ponudbe na: „Grof Coroninijevo
oskrbnišvo na Vogrskem, pošta St. Peter
pri Gorici“.

(396-1)

Šivalne stroje

priznано najboljšega izdelka
za rodbine in obrtnike
priporoča

IVAN JAX

zaloga šivalnih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Ako se zahtev, pošljem cenice brezplačno in
poštne prosto. (2075-21)

LJUBLJANSKI ZVON

MESČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXI. (1901).

Izhaja po 4¹/₂ pole obsežen v veliki osmerki
po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji,
vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt
leta 2 K 30 h. 11.

Za vse neavstrijske dežele 1 K 20 h na leto.
Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko
in milo učinkujoče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdrav-
nikov pri zlih nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapetja. Teh
kroglic, ki so tudi pod imenom **Pserhofer-jeve kroglice** ali **Pserhofer-jeve**
kri čistilne kroglice znane, stane škatljica s 15 kroglicami 21 kraj-
carjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1 gld 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska
stane s poštne prosto vpošiljati: 1 zvitik 1 gld. 25 kr., 2 zvitika 2 gld.
30 kr., 3 zvitiki 3 gld. 35 kr., 4 zvitiki 4 gld. 25 kr. — Način
vporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer'jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse 15.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o
uporabi stoječi podpis **J. Pserhofer** in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev, 1 lonček 40 kr., s
poštne prosto pošiljati 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz

ozkega trpotca, 1 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam

zoper golšo, 1 steklenica 40 kr., s poštne prosto
pošiljati 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati,

izvrstno krepčilo za želodec in živce, 1
liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra
1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka

želodčna tinktura (preje živ-
ljenska

Razen tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih
oglašene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbe vsi predmeti, ka-
terih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje. (190-5)

Pošiljati po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošilje
denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se prej vpošilje denar (najboljše s pošto naknadno), potem
je poština mnogo cenejša, nego pri pošiljavih proti povzetju.

J. Pserhofer-jev balzam

zoper rane, 1 steklenica
50 kr.

Tannochin-in-pomada

J. Pserhofer-jeva, najboljšo sredstvo
za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. **Steudel-a**, 1 lonček 50 kr., s
poštne prosto pošiljati 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti
slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

(190-5)

(190-5)

(190-5)

(190-5)

(190-5)

(190-5)

(190-5)

(190-5)